

UCHWAŁA Nr XXI.146.2016

**RADY GMINY RACIĄŻ
z dnia 30 grudnia 2016r.**

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017 – 2019.

Na podstawie art. 18 ust. 2, pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 roku, poz. 446), w związku z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2016r. poz. 575 ze zm.) – Rada Gminy Raciąż uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017 – 2019, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Raciąż.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Jarosław Jaworski

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 pkt. 1 w/cyt. ustawy do zadań gminy należy opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny. Opracowany Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 jest jednym z elementów realizacji postanowień ustawy. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja). Priorytetem Programu będzie stworzenie działań profilaktycznych i osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu mieszkańców. Świadczenie wsparcia dla rodzin zagrożonych społecznym obniżeniem standardu życia ma dać poczucie bezpieczeństwa i gwarancję wsparcia instytucjonalnego. Działania na rzecz rodziny to czynności skierowane do poszczególnych jej członków oraz kampanie prowadzone na rzecz całej wspólnoty. Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin i dzieci, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, mających na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania ról, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku ale na całej rodzinie również w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną. Ma to na celu pomoc w odzyskaniu przez rodziców funkcji opiekuńczych tj. umożliwienie dziecku powrotu do środowiska rodzinnego.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017 - 2019 jest propozycją zintegrowanych kierunków działań na rzecz rodziny realizowanych na terenie gminy Raciąż. Stanowi on kontynuację „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013 – 2016” i zakłada pomoc rodzinom, przeżywającym trudności poprzez działania zmierzające do wzmocnienia roli i funkcji rodziny, rozwijania umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny oraz zapewnienia bezpieczeństwa dziecku i rodzinie.

Z uwagi na powyższe zasadne jest przyjęcie niniejszej uchwały.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2017 – 2019

Wstęp

Rodzina to podstawowa komórka społeczna składająca się z rodziców i dzieci. Zapewnia ciągłość biologiczną społeczeństwa i przekazuje dziedzictwo kulturowe następnym pokoleniom. Stanowi ona pierwsze, naturalne i podstawowe środowisko wychowawcze, z którym styka się dziecko. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Każda rodzina tworzy własną, niepowtarzalną atmosferę życia. Wychowawcze oddziaływanie rodziny ma istotny wpływ na socjalizację dzieci i młodzieży poprzez nieświadomione przekazywanie wiedzy o otaczającym świecie wraz z wartościowaniem go i preferowaniem wzorów zachowań. Zdrowa rodzina wypełniając w sposób prawidłowy swoje funkcje zapewnia dzieciom poczucie bezpieczeństwa i własnej wartości dając im możliwość prawidłowego rozwoju i prawidłowego wypełniania ról społecznych w przyszłości.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród których istotny wpływ mają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną. Rodzina dotknięta nimi bez pomocy z zewnątrz często nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci, rozwiązywać swoich problemów i wyjść z sytuacji kryzysowych.

Do zjawisk patologicznych zalicza się w szczególności: alkoholizm, narkomanię, przestępczość, niewydolność opiekuńczo-wychowawczą oraz przemoc w rodzinie. Problemy te są najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci. Występowanie ich często jest powiązane z problemem ubóstwa i długotrwałego bezrobocia, które to stanowią podstawowe podłoże braku równowagi i bezpieczeństwa w rodzinie. Występujące w rodzinie problemy są często złożone i do rozwiązania wymagają interdyscyplinarnych i skoordynowanych działań osób ze specjalistycznym przygotowaniem oraz instytucji działających na rzecz rodzin. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego ich monitorowania i wsparcia, w tym w szczególności przez

pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, policję, kuratorów sądowych, a w razie potrzeby przez asystentów rodziny. Działania takie mogą być skuteczne jedynie przy założeniu współpracy wszystkich instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. Praca z rodziną powinna być prowadzona we wczesnym okresie jej zagrożenia przez wykwalifikowaną w tym zakresie kadrę.

Pomoc rodzinie ma na celu w konsekwencji przywrócenie jej prawidłowego funkcjonowania poprzez umożliwienie jej odzyskania lub nabycia umiejętności prawidłowego pełnienia ról opiekuńczo-wychowawczych i społecznych, aby dziecko pozostało w naturalnej rodzinie i tam zostało przygotowane do prawidłowego funkcjonowania w swoim życiu i społeczeństwie.

I. PODSTAWY PRAWNE

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016r. poz. 575 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015r. poz. 163 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r. poz. 1390 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016r. poz. 487 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016r. poz.224 ze zm.).
6. Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016r.poz 446 ze zm.).

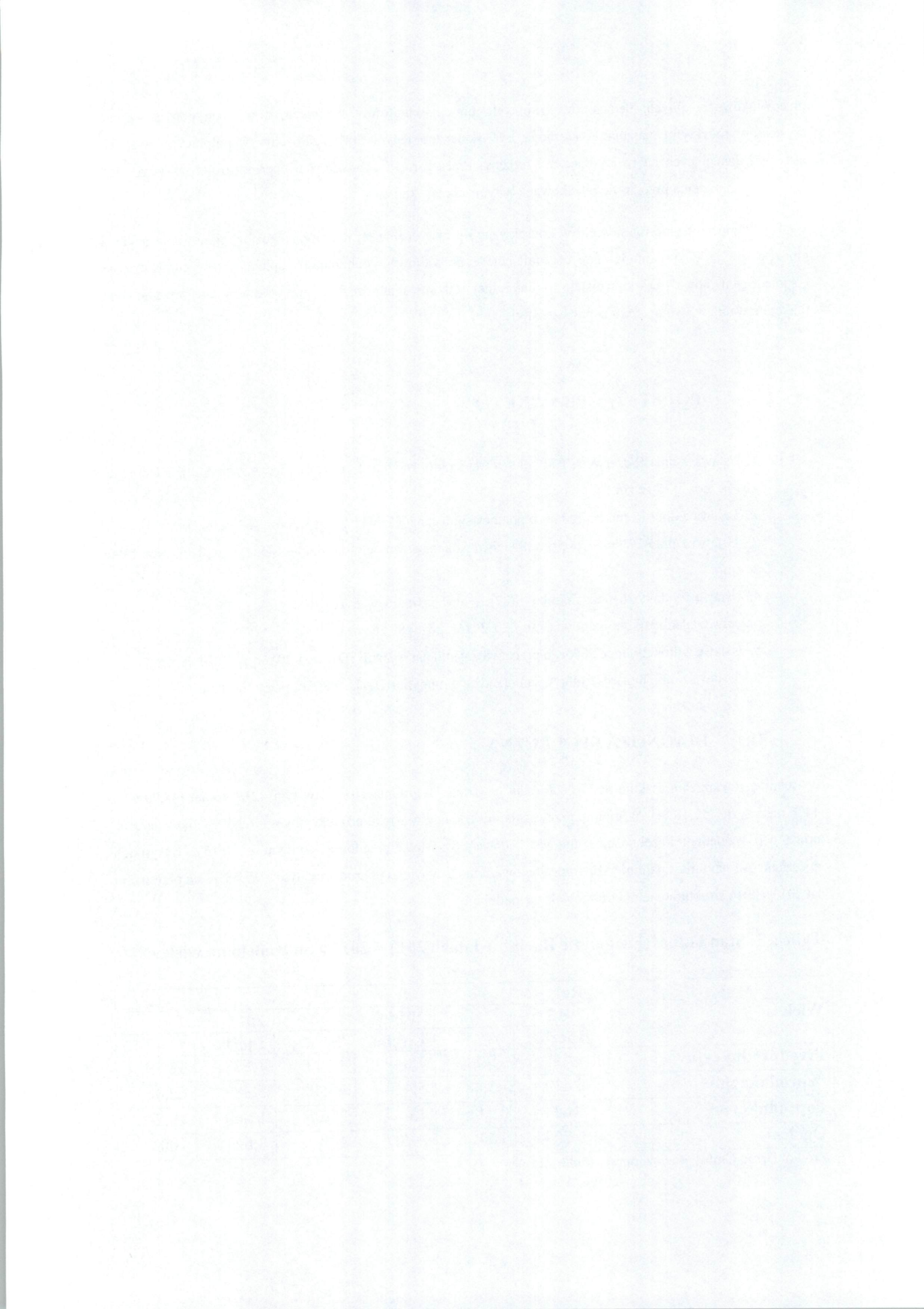
II. DIAGNOZA SPOŁECZNA

Gminę Raciąż zamieszkuje 8627 osób (stan na dzień 31 grudnia 2016r.) w tym 4219 kobiet (48,90.%) i 4408 mężczyzn (51,10 %). W gminie przeważają mieszkańcy w wieku produkcyjnym – 62,30% mieszkańców, drugą pod względem liczebności grupą jest ludność w wieku przedprodukcyjnym – 20,15% wszystkich mieszkańców, natomiast najmniejszą grupę stanowi ludność w wieku poprodukcyjnym – 17,55%. Na przestrzeni lat 2013 - 2016 struktura wieku kształtowała się podobnie.

Tabela 1. Stan ludności w gminie Raciąż w latach 2013 – 2015 z podziałem na wiek

Wiek	Rok					
	2013		2014		2015	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Przedprodukcyjny	1.649	19,11	1.649	19,11	1.578	18,29
%produkcyjny	5.414	65,48	5.414	65,48	5.389	62,46
Poprodukcyjny	1.644	19,05	1.644	19,05	1.660	19,24
Ogółem	8.707	100	8.707	100	8.627	100

Źródło: Urząd Gminy Raciąż, opracowanie własne.

Punktem wyjścia do określenia działań w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017 – 2019 jest charakterystyka społeczno – demograficzna i diagnoza rodzin w Gminie Raciąż oraz analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Raciąż.

- W roku 2013 systemem pomocy społecznej w gminie Raciąż objęto 706 rodzin, w których przebywało 1295 osób.
- W roku 2014 systemem pomocy społecznej w gminie Raciąż objęto 616 rodziny, w których przebywało 1137 osób.
- W 2015r. systemem pomocy społecznej w gminie Raciąż objęto wsparciem 700 rodzin, w których przebywało łącznie 1.1271 osób. Jest to nieco wyższy odsetek niż w latach ubiegłych.

Tabela 2. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2013 – 2015

l.p.	rok	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	Liczba mieszkańców	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej
1.	2013	706	1.295	8.631	15,00 %
2.	2014	616	1.137	8.590	13,23 %
3.	2015	700	1.271	8.627	14,73 %

Źródło: GOPS Raciąż, opracowanie własne.

Na przestrzeni ostatnich lat najczęstszymi powodami przyznawania świadczeń z systemu pomocy społecznej były bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa oraz długotrwała lub ciężka choroba. Różnorodność powodów przyznawania pomocy społecznej jest duża, świadczy to o konieczności kontynuowania kompleksowych działań na rzecz wsparcia dziecka i rodziny.

Bezrobocie jest głównym czynnikiem sprawczym ubóstwa. Niesie za sobą nie tylko niedostatek ale też i negatywne skutki w zakresie funkcjonowania rodziny. Prowadzi często do zachowań dewiacyjnych w rodzinie, nałogów, marginalizacji, obniżenia poziomu potrzeb bytowych i całokształtu bytowania. W konsekwencji generuje występowanie patologii społecznej oraz nieradzenie sobie w wypełnianiu ról opiekuńczo-wychowawczych i społecznych. W rodzinach takich często występuje alkoholizm, złe warunki socjalno-bytowe, problemy w zakresie opieki nad dziećmi. Złe funkcjonowanie rodziny jest częstym powodem zaniedbywania przez dzieci nauki, nierealizowania obowiązku szkolnego, demoralizacji oraz niskiej samooceny.

Formy udzielanej pomocy:

- Stypendia socjalne.
- Posiłki dla dzieci.
- Świadczenia rodzinne, w tym świadczenia opiekuńcze.
- Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego.
- Świadczenia z pomocy społecznej.
- Wyprawka szkolna.
- Karta Dużej Rodziny.

Jedną z form wsparcia proponowaną przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raciążu rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych jest objęcie ich pomocą asystenta rodziny. Od roku 2014 wsparciem asystenta rodziny objęto 10 rodzin, w których przebywało 26 dzieci.

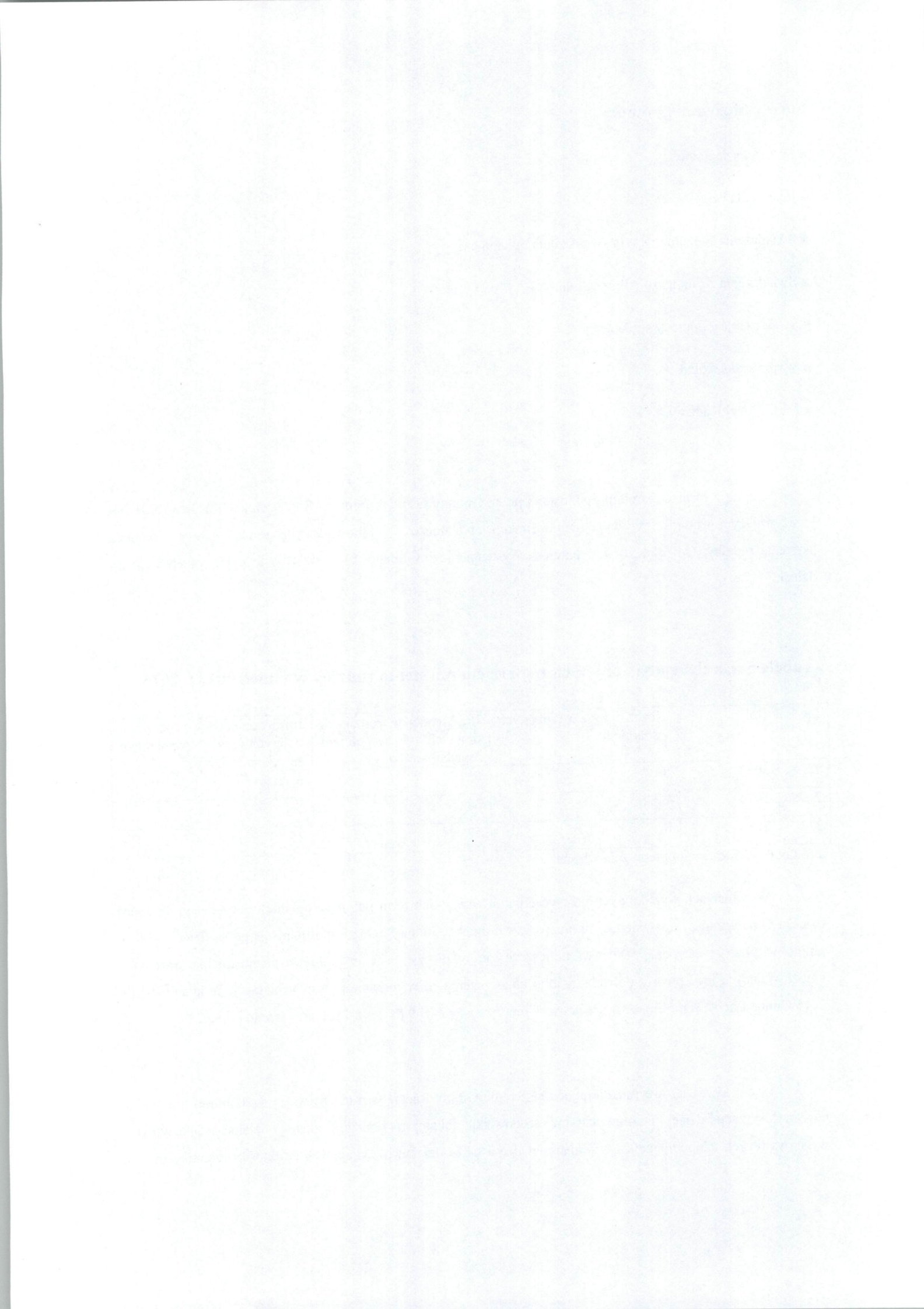
Tabela 5. Liczba rodzin objętych wsparciem Asystenta rodziny w latach 2013 – 2015

I.p.	Rok	Liczba rodzin objętych wsparciem	Ilość osób w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	Ilość dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny
1.	2013	0	0	0
2.	2014	7	34	21
3.	2015	8	37	26

Źródło: GOPS Raciąż opracowanie własne.

W sytuacjach wyjątkowych po wyczerpaniu wszystkich form pomocy rodzinie oraz z uwagi na dobro dziecka i konieczność zapewnienia mu niezwłocznej opieki, Gmina Raciąż współfinansuje pobyt dzieci z terenu gminy w pieczy zastępczej. Dziecko umieszcza się w pieczy zastępczej do czasu zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej. W latach 2013 – 2016 Gmina Raciąż współfinansowała pobyt w pieczy zastępczej 9 dzieci z 4 rodzin z terenu gminy.

Placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Gminy Raciąż w ramach swojej działalności w zakresie poprawy sytuacji dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym realizują szereg działań edukacyjnych, wychowawczych uzupełniających brakującą wiedzę a także działań rozwijających zdolności i zainteresowania

uczniów. W ramach udzielanego wsparcia w placówkach oświatowych zatrudniani są pedagodzy, psychologzy oraz logopeda.

Dzieci i młodzież z terenu Gminy Raciąż otrzymują także wsparcie w formie stypendiów i wyprawek szkolnych. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raciążu finansuje dożywianie w stołówkach szkolnych i przedszkolnych dzieciom z rodzin najuboższych.

Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej korzystają także ze wsparcia finansowego w formie zasiłków z pomocy społecznej takich jak: zasiłki stałe, okresowe czy celowe.

Na bieżące potrzeby lokalnej społeczności wychodzi również Miejskie Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Raciążu, który realizuje różnorodne formy działań otwarte na wszystkie grupy wiekowe.

Diagnozowanie zasobów pozwala na wskazanie form pomocy niezbędnych dla rodzin znajdujących się w sytuacjach zagrożenia i kryzysu. Znajomość potencjału i dostępność usług daje możliwość formułowania celów i zadań, które mogą stanowić spójny system działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Dane dotyczące Programu

Miejsce realizacji Programu	Gmina Raciąż
Czas realizacji Programu	lata 2017 – 2019
Adresaci Programu	Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych
Koordynator Programu	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raciążu
Realizatorzy/Partnerzy Programu	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
	Posterunek Policji w Raciążu
	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płońsku
	Powiatowy Urząd Pracy w Płońsku
	Placówki oświatowe
	Parafie Rzymskokatolickie
	Służba zdrowia
	Organizacje pozarządowe
	Lokalne media
	Rady sołeckie
	Kuratorzy zawodowi i społeczni
	Lokalni przedsiębiorcy
Źródła finansowania Programu	Środki samorządu gminy
	Środki partnerów współrealizujących Program
	Budżet państwa
	Środki z innych źródeł zewnętrznych

III. Cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Cel główny:

Zapewnienie zintegrowanego i kompleksowego systemu wsparcia rodziny na terenie Gminy Raciąż.

Nadrzędną zasadą Programu jest ścisła współpraca podmiotów działających na rzecz dzieci i rodzin, co gwarantuje skuteczność podejmowanych działań.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ INTERDYSCYPLINARNYCH W CELU ZAPOBIEGANIA SYTUACJOM KRYZYSOWYM.

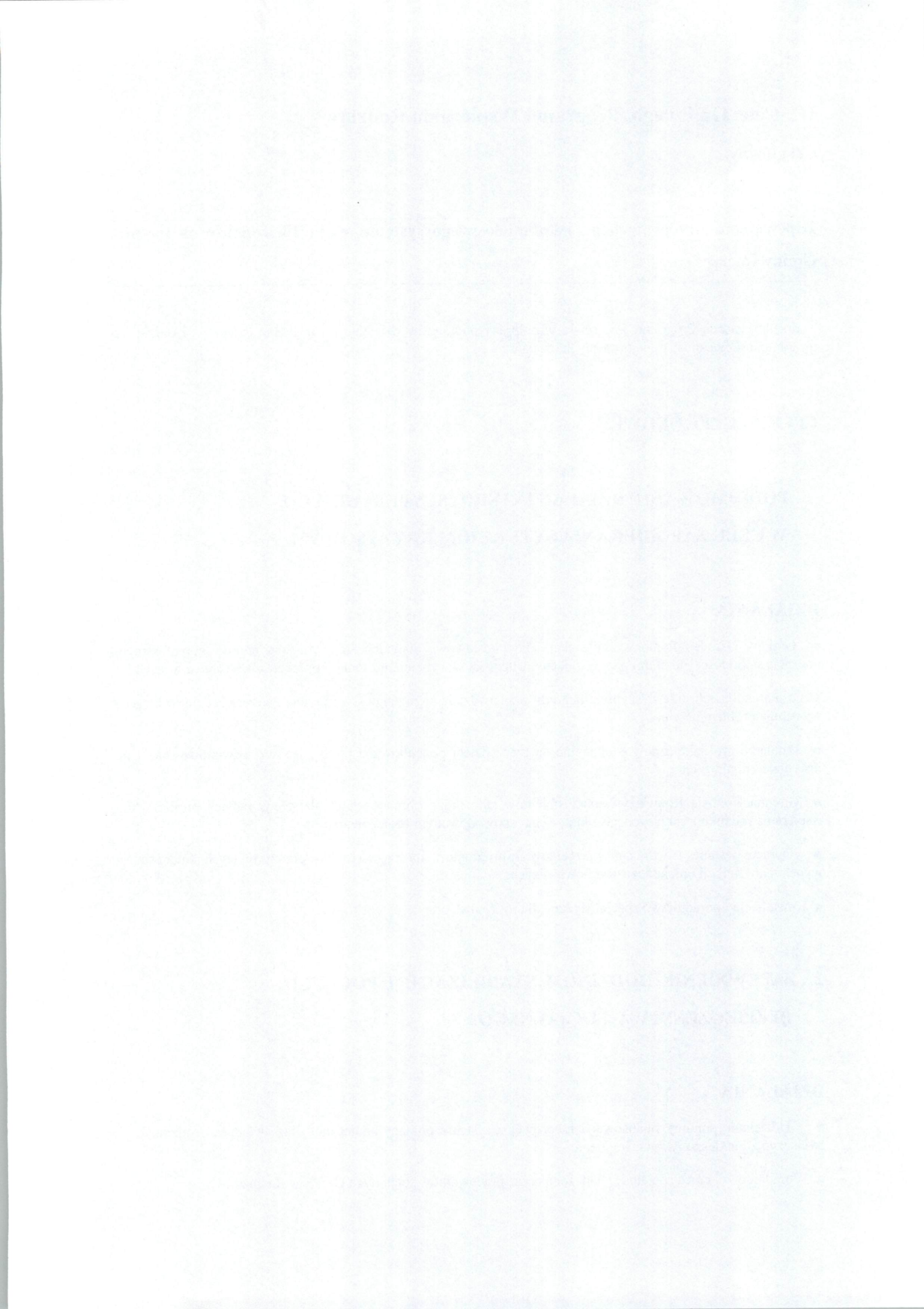
DZIAŁANIA

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jako podstawowa instytucja zapewniająca pomoc, a tym samym poczucie stabilności rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
- Działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie na rzecz rodzin, w których występuje problem przemocy.
- Działania profilaktyczne i edukacyjne na rzecz dzieci podejmowane przez placówki oświatowe oraz inne instytucje i organizacje.
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów jako organ pomocowy, działający w ramach profilaktyki i wspierania rodzin borykających się z kryzysem spowodowanym uzależnieniem.
- Opracowywanie i wdrażanie projektów i programów na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
- Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla rodziców.

2. ZAPEWNIENIE RODZINOM STABILIZACJI I POCZUCIA BEZPIECZENSTWA SOCJALNEGO.

DZIAŁANIA

- Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego.
- Poradnictwo i praca socjalna świadczona przez pracowników socjalnych GOPS w Raciążu.

- Świadczenie pomocy w postaci posiłków w ramach Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.
- Zapewnienie rodzinie wsparcia i pomocy asystenta rodziny.
- Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.

3. MONITOROWANIE SYTUACJI RODZIN PRZEŻYWAJĄCYCH TRUDNOŚCI W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH.

DZIAŁANIA

- Regularne monitorowanie sytuacji rodzin przez pracowników socjalnych.
- Współpraca ze szkołami w zakresie pomocy wychowawczej i opiekuńczej, objęcie przez placówki oświatowe dzieci pomocą pedagogiczną.
- Wsparcie rodzin zastępczych w postaci monitorowania i podejmowania stosownych działań w tych rodzinach.
- Współpraca z innymi instytucjami świadczącymi pomoc na rzecz rodzin np. PCPR, policją, sądem, kuratorami itp.

4. ZAPOBIEGANIE NIEDOSTOSOWANIU SPOŁECZNEMU DZIECI I MŁODZIEŻY I MINIMALIZOWANIU ICH WYSTĘPOWANIA.

DZIAŁANIA

- Zapewnienie dzieciom wypoczynku letniego, w tym organizowanie wolnego czasu.
- Tworzenie i realizowanie programów i projektów dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych niedostosowaniem społecznym.
- Organizowanie przez placówki oświatowe cykli szkoleń, wykładów, prelekcji, spektakli dla rodziców, dzieci i młodzieży z zakresu profilaktyki w zapobieganiu uzależnieniom, cyber-przemocy, agresji i radzenia sobie ze stresem.
- Organizowanie dodatkowych zajęć dydaktyczno – wychowawczych dla uczniów z trudnościami.
- Prowadzenie zajęć w świetlicach szkolnych, środowiskowych i wiejskich.
- Udzielanie wsparcia pedagogicznego uczniom.
- Współpraca wszystkich podmiotów pracujących na rzecz dzieci.

IV. REALIZATORZY PROGRAMU

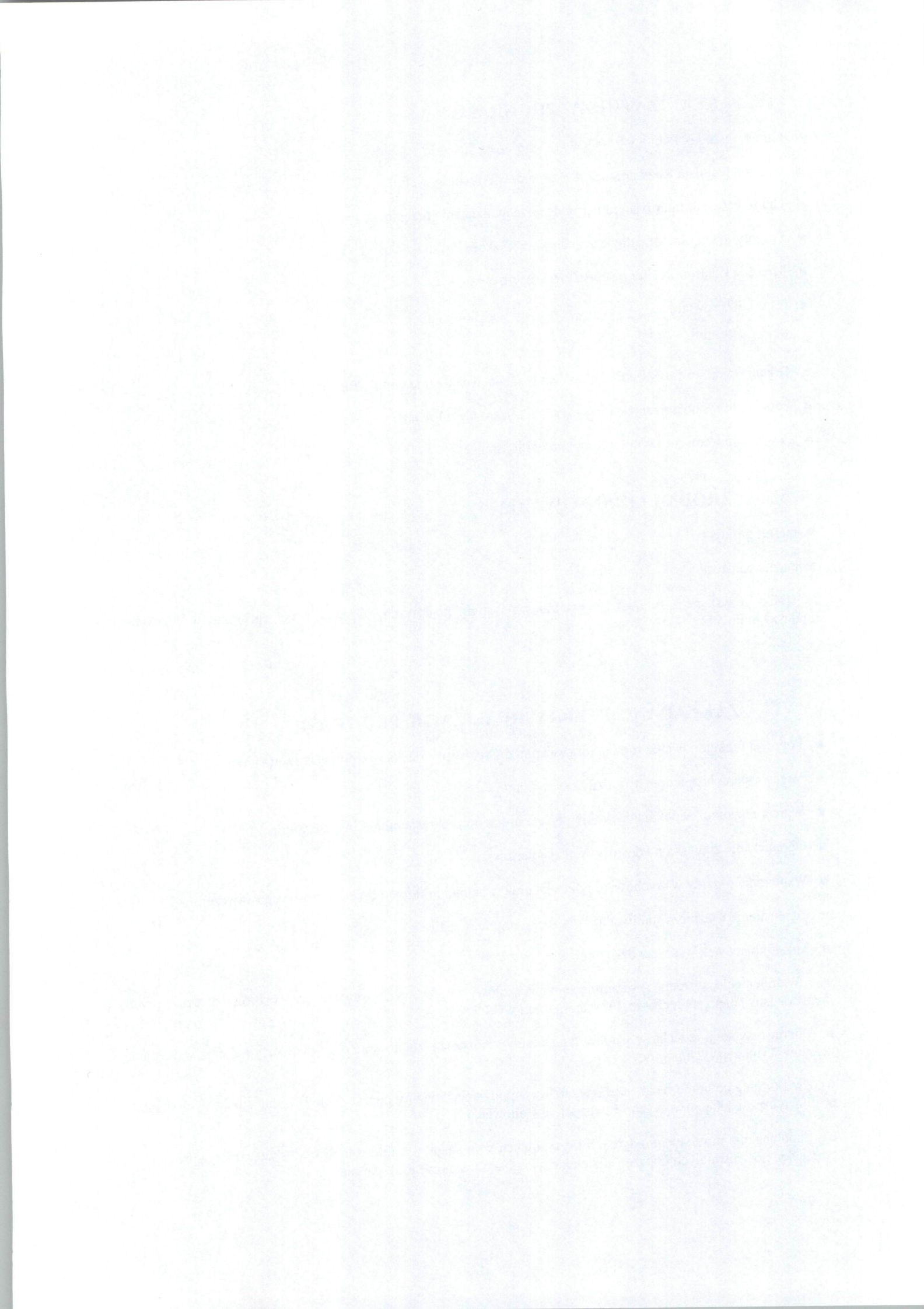
- Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy;
- Zespoły Szkół, Samorządowe Przedszkole i Szkoła Podstawowa;
- Miejskie Centrum Kultury Sportu i Rekreacji;
- Ośrodki Zdrowia;
- Policja;
- Organizacje, Stowarzyszenia i placówki działające na terenie Gminy Raciąż;
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna „Szansa” w Raciążu
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płońsku.

V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

- ▶ budżet gminy;
- ▶ budżet państwa;
- ▶ środki pozyskane z funduszy zewnętrznych w tym: rządowych, pozarządowych, programów celowych i funduszy unijnych.

VI. ZAKŁADANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

- Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym.
- Poprawa stanu bezpieczeństwa dziecka i rodziny.
- Wzrost poziomu zaspokajania potrzeb dzieci i rodzin w zakresie opieki i wychowania.
- Ograniczenie zjawiska niedostosowania społecznego.
- Wspieranie rodziny w wychowaniu dziecka oraz w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
- Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego.
- Rozwój placówek wsparcia dziennego.
- Wzmocnienie systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochrony dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem.
- Poprawa sytuacji dziecka w środowisku szkolnym poprzez wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów wymagających pomocy.
- Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodziny poprzez prowadzenie stosownych działań profilaktyczno-edukacyjno-wychowawczych w środowisku.
- Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacjach już zaistniałych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia.

VII. MONITORING PROGRAMU

Program będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raciążu. Na podstawie informacji i danych od podmiotów podejmujących poszczególne działania realizator będzie składać sprawozdania do Wójta Gminy Raciąż do dnia 31 marca każdego roku.

Monitoring Programu posłuży do:

- kontroli postępu realizacji założonych celów,
- oceny zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za realizację poszczególnych działań,
- porównania zgodności osiągniętych rezultatów z przyjętymi celami,
- weryfikacji efektywności wykorzystania środków na realizację danych celów.

Monitorowanie realizacji Programu pozwoli również na szybką reakcję w przypadku, gdy wstępne założenia okażą się mało efektywne lub gdy pojawią się rozbieżności pomiędzy założeniami a rezultatami. Umożliwi planowanie dalszych działań oraz doskonalenie działań dotychczasowych.

Wskaźniki osiągnięcia poszczególnych celów:

- dane liczbowe pozyskane w ramach realizacji poszczególnych działań.

PODSUMOWANIE

Głównym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest zapewnienie zintegrowanego i kompleksowego systemu wsparcia rodziny na terenie gminy Raciąż. Cel ten realizowany będzie poprzez pracę z rodziną oraz pomoc w opiece i wychowaniu dziecka.

Działania podejmowane w ramach Programu przyczynią się do zapewnienia optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin z Gminy Raciąż oraz poprawy jakości ich życia. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co zwiększy jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku.

Program ma także stworzyć poczucie odpowiedzialności oraz sprawić, by rodziny same przy wykorzystaniu własnego potencjału rozwiązywały problemy, a tym samym wychodziły z kryzysu w jakim się znalazły.

Realizacja Programu odbywać się będzie w latach 2017- 2019, a jego rezultaty zależeć będą w dużej mierze od współpracy instytucji, placówek i organizacji pozarządowych, które swoimi działaniami wspierają dziecko i rodzinę, a także od sytuacji finansowej gminy i pozyskiwanych środków pozabudżetowych.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy

Jarosław Jaworski

